

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

IV. Magnus Societatis Iesu Collegiorum in Germania numerus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

multis annis plurimo cum fructu provinciarum illarum & bono sustentatum, & à Societate gubernatum.

IV. Societas hæc postquam in Germaniam ad commune restinguendum incendium venit, magna multorum alacritate excepta est, inprimis Ferdinandi Regis & Imperatoris, cujus liberalitate Collegium Viennæ primum, deinde Pragæ quoque fuit institutum: unde statim vox veritatis in mendacii regiones spargi cœpit, secundum illud Prophetæ. [a] *Super muros tuos, Hierusalem, constitui custodes tota die & tota nocte in perpetuum non tacebunt.* Hujus exēplo alii Principes & Respublicæ Catholicæ religionis observantes eidem Societati scholas passim crexerunt, Collegia instituerunt, ac certos redditus, quo ceteris curis vacui, instituendæ juventuti & communi salutis procurandæ unice invigilare possent, assignarunt, iis præsertim in locis ubi Lutheranorum & Anabaptistarum hæreses in valescebāt: ex quo factum est, ut non pauci, errore suo agnito, ad Catholicam Ecclesiam velut postliminio reversi sint. Sed & multi ex Ecclesiastico ordine, qui olim in puppi sedentes clavum tenere solebant, tum vero viliatantum mesonatarum munia obibant, Societatis quasi celeumate excitati, ad pristina sua munia accurrerunt, sic ut conjuncta horum operâ Catholica religio multis in locis unde turpiter profligata fuerat, restituta sit. Germaniæ Civitatum *Colonia Agrippina* una ex primis, sub hunc Ajacis validum cōtra omnes hæreticorum impetus clypeum, admissa Societate, sese recepit, magno cum Republicæ fructu: quod plures quotidie à sectis & hæresibus ad Catholicæ Ecclesiæ communionem redirent, sic ut hodie etiam Civitas illa firmissimum sit Catholicæ religionis iis in locis propugnaculum & Catholicæ fidei per Germaniam Seminarium, de qua recte dici possit:

Quod Roma est Italia, hoc sancta Colonia Teucris.

Eadem Societas pari humanitate & alacritate à *Trevirensi Archiepiscopo & Electore* suscepta fuit, in cujus diœcesi brevi magnus tam sectariorum quam Judæorum numerus Catholicæ se Ecclesiæ adjunxit. In metropoli hujus Archiepiscopatus Academia est pervetusta: quæ Societatis industria è ruderibus quasi excitata & pristino splendore restituta est. Sed & *Moguntia* Archiepiscopi & Electoris liberalitate duo eis Collegia constituta sunt, in quorum uno Patres degunt, in altero juvenus certo precio alitur, & incredibili præfectorum solertia eruditur. *Virceburgi* quoque, quam *Herbipolim* appellant, Episcopus magnificum ei Collegium

ac seminarium ædificavit, in quo plures adolescentes Episcopi sumtibus educantur, è quibus decurso Philosophici & Theologici studii spacio, ad varia Ecclesiæ ministeria idonei evocantur. Quamvis autem tota hæc diœcesis (quæ pars est non minima *Franeoniæ*) ab hæreticis undiq; circumfessa sit, Societatis tamen potissimum industria ab hæresis cōtagione fuit præservata: quin etiam proximis quindecim annis multi ad ovile Christi redacti sunt. *Fulda* quoque Abbat, qui Princeps est Imperii, beneficio, præter Patrum Collegium, Seminarium Nobilitatis fuit institutum, ut Nobilis juvenus in Catholica Ecclesiæ gremio educata, & à tam peritis magistris erudita, ad ejusdem defensionem olim tanto promptius accurrat. Sic legimus apud Gallos olim magnatum filios, ubi septimum ætatis annum attingissent, Druidum curæ fuisse commissos, ut ab iis, tam in religione & majorum sacris erudirentur, quam ad patriæ defensionem animarentur. Quod si optimus ille Abbas, singulare doctrinæ & virtutis exemplar, non ab iis qui omne ei debebant auxilium, destitutus atque impeditus fuisset, majores certe à Collegiis illis fructus sperari poterant, quorum tamen ne sic quidem pœnitere bonos cives potest, & uberiores forte per Dei gratiam in posterum inde redundabunt. *Confluentia* quoque *Jesuitarum* est Collegium, ut & *Paderborna* in *Vestphalia*. Sed & *Argentoratensis* Episcopus eisdem in oppido *Molshemensi* Collegium instituit, ut in medio quasi hæreticorum Catholicæ religioni esset præsidium. *Aquisgranum* iidem à Senatu admissi, Imperatoris vero jussu Lutherani & Calvinistæ inde ejecti sunt, quod nefas videretur, Thronum magni illius Imperatoris, qui primus Christianissimus fuit appellatus, hæreticorum esse asylum & receptaculum. Sed & *Augusta Vindelicorum* sedem eis non negavit, Cardinali *Othone Truchessio* potissimum allaborante, qui nobilissimam & amplissimam urbem ab interitu vix aliter conservari posse animadvertibat. Eo missus *Claudius Jaius*, Anno M. D. LIV. prima Collegii fundamenta jecit, Joannis & Georgii Fuggerorum liberalitate; tali cum fructu ut vicini qui antea magna ex parte hæresi infecti fuerant, jam ad Catholicam religionem plane sint adscripti. Sed injuriam facere videor sapientissimo & Catholicæ religionis servantissimo Principi, Alberto Baviaræ Duci, quod cum inter postremos nominem qui primus Societatem hanc ad se

C euoca-

[a] *Isaia* 62.6.

euocavit, & quatuor illi præcipuas sui Ducatus civitates inhabitandas concessit, *Monachium* scilicet *Frisingam* Episcopatu insignem, *Lanspergum*, & *Ingolstadtium*. Academia celeberrima, Sed ecce optimi Principis ad Generalem Societatis præfectum *Jacobum Lainem* litteras: ut inde intelligas, quoniam fructus iis in locis Societas attulerit, & quid de hæreseon extirpatione sperari possit.

ALBERTVS, DEI GRATIA, COMES PATINUS Rheni, utriusque *Bayaria* Dux; Reverendo in Deo Patri *Jacobo Layni*, è Societate Jesu.

EX litteris quas superiori anno ad Paternitatem vestram misi, rogans ut viri aliquot graves & docti è Societate vestra ad Nos mitterentur, estimationem Nostram de vestro ordine satis potuisti intelligere, & quam magnos inde fructus ad universam *Reipublicam Christianam* inde redituros speremus. Quæ spes nostra nequaquam nos sefellit: siquidem quos postea ad nos misisti Patres, tam bene ac feliciter auspiciati sunt, ut vita sanctitate, salubritate doctrina & admirabili docendi labore alios suos fratres Collegii *Ingolstadiensis*, vincere velle videantur: idque laudabili quadam & Ecclesia utili amulatione. Et illi quidem jam in eo sunt, ut super solidis his fundamentis ædificium superstruant & absolvant integra conversatione, sermonibus & exhortationibus alius quotidie educendo, tum etiam sepe vineæ Domini diligenter reparando ac muniendo, ne à bestiis irrupentibus vastetur, tum spinis excindendis & zizaniis evellendis, sacra denique illa vinea modis omnibus excolenda. Equidem ex his Societatis vestra seminariis speramus Ecclesiam aliquando reformatam & pristino splendore suo restitutum iri. Quis enim homo vere Christianus non ex animo gaudeat, videns per excellentem filiorum Paternitatis vestrae doctrinam vitamque laudabilem hæreticorum vires debilitatas, & pertinaciam confusam ac pudæfactam? De quo merito tibi tamquam ejusmodi filiorum patri, congratulamur, quorum opera unice speramus hæreses tandem extinctum, & Catholicam religionem restitutum iri. Huic gaudio nostro & spei unum obstat, quod Patres Societatis vestrae his in locis parvo esse numero videmus, pro ea qui sustinendi ipsis sunt, laborum magnitudine. Augescente enim quotidie Catholicorum numero, multa eis onera simul subeunda sunt, docendi in scholis, prædicandi, audiendi Confessiones, infirmos confirmandi, lapsos sublevandi,

multa denique alia ministeria obeundi; quæ omnia, humano more loquendo, sine summo valetudinis incommodo fieri ab ipsis non possunt. Quare Vestram Paternitatem rogamus, ut filiorum, ob onera & labores quas supra vires perferunt, commiserata, alios ad nos mittat, qui in partem laboris veniant, & in magna hac messe qua in terris nostris est colligenda, hoc denique Collegium ad requisitam perfectionem perducendo, operam suam cum reliquis jungant. Ex nostra parte Nos quidem eorum necessitatibus ita providebimus, ut omnes insignem nostrum amorem & benevolentiam qua venerabilem vestram Societatem prosequimur, cognoscant; eum in finem consilia nostra omnia dirigentes, ut in Collegio nostro Sancta & Catholica religio semper facta recta conservetur. Mandavimus etiam ut sumtus omnes quos Patres ad nos mittendi in itinere facturi sunt, de nostro exsolvantur, ut Pater *Canisius* vobis ostendet. *Monachii* xxvii. Junii, M. D. LX.

Sed jam alia Societatis in Germania Collegia persequamur. Habent iidem Patres Collegium *Oeniponti*, quod præcipuum est opulentissimi Comitatus *Tirolensis* oppidum. Ibidem Imperator *Ferdinandus* Anno M. D. LXII. Illustræ Scholam seu Academiam aperuit, exstructis eum in usum magnificis ædibus, & tanto auctore dignis. *Dillingæ* quoque *Otho Truchsessius* à *Walpurg*, Cardinalis & Episcopus *Augustinus*, eorumdem suavis & ductu, nobilem Academiam instituit, è qua tamquam ex cornu copiarum multi docti viri prodierunt. *Friburgi* quoque in *Brisgoia*, & *Braunsbergi* in *Prussia* societas sedem fixit, magno cum juvenutis fructu: adeo ut Lutherani quoque filios suos erudendos eis passim tradiderint, hæc tamen conditione, ut conscientia ipsis libera permittatur. Sed plerumque fit, ut novellæ hæc plantæ, quæ nullo peccato actuali gratiam baptismi perdidit, fidei infusæ virtute inclinentur; in ea dogmata & mores, quæ sunt secundum Deum, & non secundum ad inventiones cordis Lutheri, ut omittam illud, quod quocumque per ætatem flecti faciles tam consuetudine pia quam exemplo ad Catholicam religionem efficaciter perducantur, ut multis exemplis est manifestum. Porro qui exacte scire cupit quibus in locis & Civitatibus quum in Germania tum alibi Societas hæc Collegia habeat Geographiam Ecclesiasticam à diversis editam, uti & chartam expansam Provinciarum Soc. Jesu aliquoties typis repetitam:

V. In his omnibus Collegiis infinitus quasi est Jesuitarum numerus, quorum de doctrina tanta est existima-